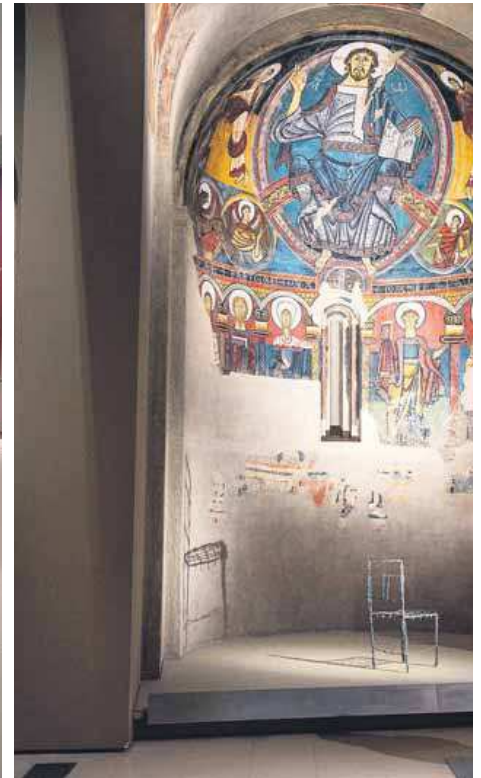

'Diàlegs intrusos. Tot és present', al MNAC

La 'Mare de Déu dels Consellers' i la butaca de Tàpies; Sant Climent de Taüll i la cadira de filferros de Xifra ■ JOSEP LOSADA

Una vintena d'obres contemporànies de la Fundació Suñol trufen les sales del museu, des de les de medieval fins a les de modern, per estimular noves lectures

Un MNAC present

Maria Palau
BARCELONA

La imponent *Mare de Déu dels Consellers*, de Lluís Dalmau, una de les icones del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), té un nou company de sala cinc-cents anys més jove i bastant més entremaliat: una butaca de bronze pintat, vella i atrotinada, que va crear Tàpies com una burla als trons del poder. A un llum de sostre dissenyat per Josep Puig i Cadafalch que el museu del Palau Nacional exposa en

l'àmbit de la fastuositat del modernisme burgès li ha aparegut al costat una instal·lació del murri d'en Brossa: la guixeta d'un banc capgirada amb les monedes al terra que semblen un reflex dels motius florals de la làmpada. A la paret dels autoretrats de Ramon Casas i de Francesc Gimeno ha emergit una mirada insòlita, la d'Igor Stravinsky retratat per Richard Avedon. I els braços aixecats que va esculpir Juli González per denunciar els horrors del nou ordre franquista no

estan tan sols en companyia d'un objecte ovalat també ferit, amb un tall, de Lucio Fontana. I així fins a una vintena d'obres intruses trufen l'exposició permanent de la institució artística de capçalera aquesta tardor d'ànims freds amb el repte de fer noves lectures i d'activar nous significats al llegat que conserva. Al cap i a la fi, per fer-lo viu.

Segons el diccionari, un intrús és aquell que s'introdueix en un lloc sense dret o autorització. Aquest projecte expositiu

trastoca la definició perquè sí que ha rebut amb entusiasme, amb excitació i tot, diuen els que l'han propulsat, aquests estranys convidats dispersos per totes les sales del museu, de les de medieval a les de modern, sense saltar l'àmbit del Renaixement i del barroc. L'atreuït exercici s'ha fet amb la complicitat de la Fundació Suñol, que atresora una gran col·lecció del període artístic que el MNAC té com a assignatura pendent: el de la postguerra. Just fa un any que va mo-

rir Josep Suñol, un col·leccionista que es va moure "per pulsions", sense idees prefixades i encara menys conservadores, i aquest esperit emocional i subversiu també ha regit aquesta mostra, assenyala el director de la seva fundació, Sergi Aguilar.

Diàlegs intrusos és una proposta de llarga durada (es podrà visitar fins al 7 de novembre del 2021) que vol tocar la fibra sensible de "públics molt diversos", oberts de mires per anar bé, tot arrossegant fins al present el passat artístic

del país. "Per això li hem posat de subtítol *Tot és present*, perquè aquestes obres les veiem ara i hem de pensar de nou què hi veiem i com les reinterpretem", explica Àlex Mitrani, el conservador del museu a qui s'ha encomanat la tasca de perllongar la cronologia del museu al segle XX, una missió que de moment topa amb moltes dificultats, sobretot d'espai. En espera que aquest espai s'aconsegueixi algun dia (depèn de l'ampliació al pavelló de Victòria Eugènia, sense calendari), *Diàlegs*

intrusos és una mena de laboratori per assajar el què i el com es vol fer. I també amb qui. “No ho podem fer sols. Necessitem les famílies dels artistes i els col·leccionistes privats que ens porten tant d’avantatge. Aquest projecte que hem treballat amb la Fundació Suñol és un cas de manual de la col·laboració pública i privada perquè l’hem concebut junts i l’hem muntat junts. I aquesta entesa en una manera de fer compartida ens marca el camí”, raona el director del museu, Pepe Serra, que avança que s’estan duent a terme converses similars amb altres col·leccionistes de referència com Rafael Tous i Antoni Vila Casas per construir la futura col·lecció del segle XX del MNAC.

Sergi Aguilar explica que aquestes incrustacions d’art contemporani en obres de fa 100, 500 i 1.000 anys s’han gestat “reposadament, passejant hores i hores per les sales del museu”. No s’ha decidit

en cap despatx. “Ens hem deixat portar per l’emoció. Com deia Susan Sontag, ens cal menys hermenèutica i més erotisme”, rebla Aguilar, artista que, a pesar seu, perquè no ho volia, també té una obra seva infiltrada. És una escultura dels anys setanta en forma d’altar que s’ha col·locat dins de l’absis de Santa Maria d’Àneu. “Sembla feta per aquest lloc”, sosté Serra.

Filferros a Taüll

El moment més intens del recorregut també l’allotja la col·lecció de romànic; de fet, la icona de les icones de l’art català, Sant Climent de Taüll. Dins del seu absis s’hi ha posat una cadira de filferro de punxes de Jaume Xifra, una peça molt emblemàtica de la col·lecció Suñol. Només per les ombres que projecta aquest antiseient al mur i al terra de l’arquitectura romànica ja paga la pena la visita. No gaire enllà els ulls de les obres d’Evrú/Zush desafien les mirades impenetrables de molts altres personatges dels murals medievals. El mateix artista ha estat seleccionat per juxtaposar-se amb un crist crucificat del taller de Francisco de Zurbarán. En l’obra d’Evrú/Zush, però, qui és martiritzada és una dona de cap per avall.

“Hem trencat els tabús del relat històric convencional”, exclama Mitrani. Que no s’hauria de veure, tot i que hi ha qui ho veu així, com una profanació sense solta ni volta. Correspondències formals i estètiques a part (els plecs dels vestits dels sants barrocs troben el seu eco en una escultura de Chillida), hi ha un substrat comú de qüestions que han tractat els artistes de tots els temps: el misteri, l’invisible o el patiment, per dir només tres dels diversos conceptes que el projecte expositiu interroga en les obres. A l’entrada del museu el visitant trobarà un mapa molt útil per guiar-se. I el que prefeixi una versió virtual, té disponible una visita comentada en línia molt completa. ■